

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๓๐๕/๑๗๕๐

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ร่างแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่นในระยะ ๕ ปี และร่างถ้อยแถลงร่วมระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่น เรื่อง การยกระดับความสัมพันธ์ เป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ กต ๑๓๐๕/๘๕๒ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่นในระยะ ๕ ปี พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ
๒. ร่างถ้อยแถลงร่วมระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่น เรื่อง การยกระดับความสัมพันธ์ เป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ

อนุสนิทนังสือที่อ้างถึง รายงานผลการเยือนญี่ปุ่นของนายกรัฐมนตรีในโอกาสเข้าร่วม การประชุม Nikkei Forum ครั้งที่ ๒๗ ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ณ กรุงโตเกียว และการหารือทวิภาคีระหว่างนายกรัฐมนตรีกับนายคิชิดะ พูมิโอะ (KISHIDA Fumio) นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เพื่อติดตามการดำเนินการตามผลการเยือนไทยอย่างเป็นทางการของ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ซึ่งรวมถึงเรื่องการประกาศใช้ “แผนยุทธศาสตร์ร่วม ด้านเศรษฐกิจในการพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนระหว่างไทยและญี่ปุ่นในระยะ ๕ ปี” ซึ่งต่อมา ได้ปรับชื่อแผน เป็น “แผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่นในระยะ ๕ ปี” เพื่อให้ สอดคล้องกับชื่อแผนในภาษาอังกฤษ และการยกระดับความสัมพันธ์ไทย - ญี่ปุ่นจาก “หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership)” เป็น “หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน (Comprehensive Strategic Partnership)” ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่อง แผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ด้านเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่นในระยะ ๕ ปี (Five-Year Joint Action Plan on Thailand - Japan Strategic Economic Partnership) และร่างถ้อยแถลงร่วมระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่น เรื่อง การยกระดับ ความสัมพันธ์เป็น “หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน” (Joint Statement between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of Japan on the Elevation of the Relations to a Comprehensive Strategic Partnership) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้อง นำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติการว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔ (๗) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

/๑. เรื่องเดิม...

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ในการหารือทวิภาคีระหว่างนายกรัฐมนตรีกับนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ที่กรุงโตเกียว ทั้งสองฝ่ายได้เห็นพ้องที่จะให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นร่วมลงนามและประกาศใช้แผนปฏิบัติการร่วมฯ ในห้วงการประชุมคณะกรรมการจัดการร่วมระดับสูงไทย - ญี่ปุ่น (Thailand - Japan High Level Joint Commission: HLJC) ครั้งที่ ๖ ในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๖๕ ที่กรุงโตเกียว เพื่อนำไปสู่การประกาศการยกระดับความสัมพันธ์ไทย - ญี่ปุ่นเป็นทุนส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านในการหารือทวิภาคีระหว่างนายกรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นในห้วงการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปคในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕ ที่กรุงเทพฯ

๑.๒ กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นได้ร่วมกันจัดทำร่างแผนปฏิบัติการร่วมฯ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการดำเนินความร่วมมือด้านเศรษฐกิจระหว่างไทยกับญี่ปุ่นในสาขาที่ทั้งสองฝ่ายเห็นว่า มีศักยภาพร่วมกันในปัจจุบันและอนาคต โดยในกระบวนการจัดทำร่างแผนดังกล่าว กระทรวงการต่างประเทศได้หารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านเศรษฐกิจ และขณะนี้ ฝ่ายไทยและฝ่ายญี่ปุ่นได้เจรจาจนบรรลุข้อสรุปร่วมกันต่อร่างแผนปฏิบัติการร่วมฯ แล้ว อย่างไรก็ได้ โดยที่ฝ่ายไทยและฝ่ายญี่ปุ่นได้เลื่อนการจัดประชุม HLJC ครั้งที่ ๖ ออกไป ทั้งสองฝ่ายจึงเห็นพ้องให้มีการลงนามและประกาศใช้แผนปฏิบัติการร่วมฯ ในห้วงการเยือนไทยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นเพื่อเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีเอเปค

๑.๓ นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นยังได้หารือเกี่ยวกับแนวทางการเผยแพร่การประกาศยกระดับความสัมพันธ์ไทย - ญี่ปุ่นเป็น “ทุนส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน” ภายหลังการหารือทวิภาคีระหว่างนายกรัฐมนตรีกับนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นในห้วงการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค โดยทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องจัดทำถ้อยแถลงร่วม (Joint Statement) เพื่อเผยแพร่การประกาศยกระดับความสัมพันธ์ข้างต้น ขณะนี้ ฝ่ายไทยและฝ่ายญี่ปุ่นได้เจรจาจนบรรลุข้อสรุปร่วมกันต่อร่างถ้อยแถลงร่วมฯ แล้ว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณารัฐมนตรี

ร่างแผนปฏิบัติการร่วมฯ และร่างถ้อยแถลงร่วมฯ เป็นการแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองของฝ่ายไทยและฝ่ายญี่ปุ่นในการกำหนดทิศทางการดำเนินความร่วมมือระหว่างกัน และเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย รวมทั้งเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จึงเห็นควรนำเสนอคณารัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชบัญญัติการนำเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๖๕

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นมีกำหนดการเยือนไทยระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เพื่อเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีเอเปค และนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นมีกำหนดการเยือนไทยระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เพื่อเข้าร่วมการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค กระทรวงการต่างประเทศจึงขอเสนอร่างแผนปฏิบัติการร่วมฯ และร่างถ้อยแถลงร่วมฯ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการต่างประเทศภายในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เพื่อให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสามารถลงนามในร่างแผนยุทธศาสตร์ร่วมด้านเศรษฐกิจฯ ร่วมกับรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น และนายกรัฐมนตรีรับรองร่างถ้อยแถลงร่วมฯ ร่วมกับนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นในหัวการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเชียและประกาศการยกระดับความสัมพันธ์เป็น “หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน” ในโอกาสการหารือทวิภาคีในหัววันที่ ๑๗ - ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ร่างแผนปฏิบัติการร่วมฯ เป็นกรอบการดำเนินความร่วมมือด้านเศรษฐกิจระหว่างไทยกับญี่ปุ่นในหัวปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๘ ประกอบด้วยกลุ่มความร่วมมือ ๓ ด้านหลัก ได้แก่ (๑) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปรับปรุงกฎระเบียบ และการพัฒนานวัตกรรม (๒) เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Economy) และ (๓) โครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงความร่วมมืออยู่ใน ๑๕ สาขาโดยมีการประชุม HLJC เป็นกลไกในการทบทวนและติดตามความคืบหน้าการนำแผนปฏิบัติการร่วมฯ สู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยร่างแผนปฏิบัติการร่วมฯ เป็นการแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองของทั้งสองประเทศในการดำเนินความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๔.๒ ร่างถ้อยแถลงร่วมฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อประกาศการยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นเป็น “หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน” ในโอกาสการครบรอบ ๑๓๕ ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต และการครบรอบ ๑๐ ปี ของการเป็น “หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์” และสะท้อนถึงพัฒนาการทางความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศที่มีมาอย่างต่อเนื่อง โดยร่างถ้อยแถลงร่วมฯ เป็นการประกาศเจตนารมณ์ทางการเมืองระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่น โดยไม่มีรูปแบบถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ กอปรกับไม่มีการลงนามในร่างถ้อยแถลงร่วมฯ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่ง ๑

๖. ผลกระทบ

๖.๑ การจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมฯ เป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับญี่ปุ่นซึ่งกำลังแข่งขันกับความท้าทายรูปแบบใหม่ร่วมกัน อาทิ การเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐศาสตร์ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและการเมืองต่างประเทศ การก้าวเข้าสู่ความเป็นกลางทางการค้าของโลกติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ดังนั้น ทั้งสองประเทศจึงจำเป็นต้องมีแนวทางการรับมือกับความท้าทายดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างกันต่อไปในอนาคต

๖.๒ การยกระดับความสัมพันธ์ไทย - ญี่ปุ่นเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน เป็นการสะท้อนความก้าวหน้าของความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศที่ใกล้ชิดและครอบคลุมหลากหลายมิติ และแสดงความมุ่งมั่นที่มีร่วมกันในการส่งเสริมความร่วมมือให้ก้าวหน้าในทุกด้านท่ามกลางความท้าทายทั้งในปัจจุบันและอนาคตจากการเปลี่ยนแปลงทางภูมิทัศน์ของภูมิภาคและของโลก

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็นต่อร่างแผนปฏิบัติการร่วมฯ และได้นำข้อคิดเห็นที่ได้รับมาประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมฯ ด้วยแล้ว ทั้งนี้ ร่างถ้อยແຄลงร่วมฯ เป็นการประกาศเจตนารมณ์ของรัฐบาลไทยและรัฐบาลญี่ปุ่นในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกันในภาพกว้าง เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินความสัมพันธ์ในทุกด้าน โดยเฉพาะการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการร่วมฯ

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑๐.๑ ให้ความเห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่นในระยะ ๕ ปีและอนุมัติให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศลงนามในร่างแผนปฏิบัติการร่วมฯ ในหัววันที่ ๑๖ - ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการร่วมฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงการต่างประเทศสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการอีกครั้ง

๑๐.๒ ให้ความเห็นชอบร่างถ้อยແຄลงร่วมระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่น เรื่อง การยกระดับความสัมพันธ์เป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน และให้นายกรัฐมนตรีร่วมรับรองร่างถ้อยແຄลงร่วมฯ ในการหารือทวิภาคีกับนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นในหัววันที่ ๑๗ - ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงร่างถ้อยແຄลงร่วมฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงการต่างประเทศสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะกรรมการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปริญตถวนย)

รองนายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเออเชียตะวันออก

กองเออเชียตะวันออก ๔

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๔๘ (ชานิน ๐๘๙_๔๐๔ ๐๗๐๓)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๐๘